

FLORIAN GEORGESCU, PAUL CERNOVODEANU
și ALEXANDRU CEBUC

MONUMENTE DIN BUCUREȘTI

București, Editura Meridiane, 1966, 216 p. X 1 pl.

Apariția ghidului monumentelor de arhitectură și a monumentelor de artă plastică din București reprezintă un eveniment bine venit. Prin această lucrare a fost pusă la dispoziția unui public larg o **evidență** a monumentelor menționate. De altfel, nu este vorba de o simplă evidență, ci de **prezentarea multilaterală** a fiecărui monument, în care se include atât descrierea, cât și istoricul. Meritoriu este faptul că prezentarea este ținută **la zi**, cititorul fiind informat nu numai asupra trecutului, dar și asupra stării actuale, ca și asupra restaurărilor celor mai recente la care a fost supus monumentul prezentat. Deosebit de utile sînt indicațiile referitoare la mijloacele de transport existente pentru vizitarea fiecărui obiectiv. Mai merită a fi relevat faptul că îndeobște, mai ales pentru monumentele de arhitectură, prezentarea se face amplu, în temeiul unei documentații bogate; sînt de menționat interesante referiri la mărturiile călătorilor străini. Redactarea textului privind fiecare monument în parte, aparent eliptică, este sintetică, dar îndestulătoare.

Ghidul este împărțit în două părți, cea dintîi consacrată monumentelor de arhitectură din orașul București (de la biserica Curtea Veche a secolului al XVI-lea și pînă la marile construcții ale socialismului) și cea de-a doua monumentelor de artă plastică (monumentelor sculpturale, statui, busturi etc.). Criteriul de clasificare este cel crono-logic pentru întîia parte și cel alfabetic

pentru cea de-a doua, făcîndu-se însă o excepție în privința monumentelor din grădina Cișmigiu și a celor din piața Universității. În partea întîi sînt cuprinse monumentele de arhitectură civile și religioase: palate, edificii publice, case, biserici etc. Dintre monumentele de arhitectură religioasă n-au fost incluse în ghid „decît acelea al căror trecut istoric sau valoare artistică prezintă un interes deosebit“. În această privință, am sugera ca într-o nouă ediție să se anexeze o listă a celorlalte monumente de arhitectură religioasă, în care să se dea doar numele, adresa și indicația cronologică referitoare la construcție. În partea a doua, s-a recurs, de asemenea, la o selecție a monumentelor, lăsîndu-se deoparte cele apreciate nesemnificative. Credem că între aceste monumente ale părții a doua ar putea fi adăugite, într-o viitoare ediție, unele dintre monumentele funerare ale cimitirului Belu, eventual grupate sub un singur titlu. Ghidul se încheie cu o sumară bibliografie generală de orientare referitoare la monumente. Este de revelat ilustrația bogată, bine aleasă și sugestivă, ca și planul anexat lucrării care reprezintă un prețios ajutor pentru vizitarea orașului. În privința ilustrațiilor este însă de observat că trebuiau depuse eforturi ca ele să fie așezate într-o măsură mai mare **lîngă** textul referitor la monument și nu pe pagina următoare, cum se remarcă în destul de dese cazuri în partea a doua a lucrării.

Textele sînt întocmite judicios, într-o redactare sobră și precisă. Semnalăm însă cîteva erori pentru o remediere a lor într-o viitoare ediție: în 1863 nu exista încă primăria orașului (înstituită în anul următor), cum ar reieși din textul referitor la palatul Universității (p. 63—64); prima titulatură a Academiei n-a fost aceea de Societate Academică, ci aceea de Societate Literară (p. 85); Facultatea de Medicină n-a fost înființată în 1856 (p. 100); Alecsandri a fost ales membru în Adunarea ad hoc, dar n-a participat la lucrările ei, în schimb ar merita să fie subliniată însemnătatea contribuției dată de el mișcării unioniste prin Hora Unirii (p. 150); tatăl lui Bălcescu se numea Petrescu, democratul revoluționar luîndu-și numele de la mama sa (p. 152); în enumerare trebuie trecută întîi „România viitoare” (1850), iar apoi „Republica română” (1851—1853). De asemenea, am sugera să fie menționate: noile construcții ridicate recent în cadrul Institutului de arhitectură Ion Mincu (p. 113); trece-

rea pe sub Arcul de triumf a armatei române după încheierea celui de-al doilea război mondial (p. 147); faptul că B. P. Hașdeu a fost profesor (p. 157); activitatea progresistă a fraților Golești de după 1848 (p. 192). Desigur că aceste cîteva observații și sugestii nu afectează ansamblul conținutului textelor din volum, care este, după cum s-a arătat, de un nivel superior, autorii reușind să prindă în prezentare elementele cele mai de seamă. Orice cititor trebuie să se declare deplin **pus în temă** după lectura acestor texte.

Monumente din București. Ghid este o lucrare meritorie și totodată deosebit de utilă. Ea vine să umple un gol. Nu putem încheia decît manifestîndu-ne satisfacția pentru această frumoasă realizare și exprimînd dezideratul ca ghiduri similare să cuprindă ca într-o rețea întregul teritoriu al României, țară atît de bogată în monume-

DAN BERINDEI